

Latweefchu Nwises.

Nr augstas Gewefchanaſ = Kummiffiones ſinnu un nowehleſchannu.

Nr. 32. Zettortdeenâ tannî Iotâ Auguſt 1822.

No Nihges, tannî 25tâ Juhli.

No ta 18ta Bewrar, kurrâ deenâ ſcho gabb warren agri ta kuggu braufſchana pee mums ſahkufi, lihbf 18tu Juhli, taſ irr par peezeem mehneſcheem, pawiffam 424 kuggi pee mums irr atbraufuſchi. 3 no ſcheem nahze no ohtras puffes muhſu ſemmes lohdes, prohti no Amerikas; leelaka puffe ſcho kuggu, prohti 232 tuſſchi bes prezzehm atbrauze; 53 kuggi mums atwedde ſikufi, un 42 atneſſe ſahli. Ir no Kurſemmes weens kuggis atbrauzis, prohti no Leepajas ar linneem.

Par tahm 18 leelakahm un maſakahm puischu un meitu ſkohlehm, kaſ muhſu pilſatâ un preeſſchpilſatâs irr, pee pirma puſſgabda beigahm pawiffam bij 1058 puischi un 205 meitas, tad nu 5 reiſ wairak puischu nê kâ meitu muhſu ſkohlêſ mahza.

Amburgâ, Jelgawas Kirſpehlê, tannî 22trâ ſeenu mehneſcha deenâ.

Wakkar wakkarâ, diwi no muhſu ſaimneekeem, abbi Uppes-Graufſchi, negaidoht apſſahdeſchana tikkuſchi. Winnu lohpi zauru deenu us wahjas gannibas turreti, pahrdſinnohht us plawahm tappe uſlaifti, fur pehz nonemta plawajuna jau labſ atals bij ataudſis in patt labban ſtiprſ leetus to paſchu jo treknaſu padarrijis. Dee iſſalkuſchi lohpi nu ar jo pilnu mutti to peemirkuſchu ſahli aprihij un redſi — ne zil ilgi, tee wiſſu ehdeligi no teem, peepeſſchi ſaſehrg un pirms ka winneem paligâ warr eet, jau ſeptinas wiſſulabbakas gohwjas noſprahguſchas pee ſemmes gull. Dee behdigi laudis dohmaja itt ka eſſoht apniknohtſ leetus to ſahli nahwigu padarrijis. Bet nomanniſchana mahza, ka wiſſai trekna un jauna ſahle, ahtrunâ ſarihta, jau daſcham lohpan gallu

peeweddis. Ta uſpuhſch lohpu, in kad paligu ne peeſteids, ta kaite ahrſteſchannu ne ſagaid. Weens ſapratigais ſchê ar kahdu duhrenu turwu pee kruſtuweetas buhtu warrejis glahbt, jeb zaur ſtipru dſihſchannu to ſatirguſchu lohpu, wiſſu ſahdi nogreeſt. *)

Tannî paſchâ deenâ irr arridsan muhſu turwumâ, Meſchotnes dalkâ, daudſ ſaimneeki ar kruſſu peemeſleti. Weens zetta wihrs no Meſchotnes us Grawendala muichu brauzoht, peezi ſtundas pehz, to gan drihs pehdu dſillumâ wehl atraddis, kaut gan pee rahma gaisa ta kruſſa wiſſai rupja ne krittufi, tomehr wiſſ maitahſt, kaſ us ſtohbri ſtahw.

Tas Generalis kurram uſdohtſ to Kurſemmes Gubernementu iſmehroht, irr pehz apſihmeteem pakalneem muhſ atſtahjis, ſcho darbu joprohjam paſteigt. Weens kihkeretohrns us augſtaku pakalnu ſtahw us lauku turwu pee Gezawas zetta, kaſ pee Innatu mahjahm peederr. Schis tohrns tappe no pahri finteem ſaldateem un 150 leezineekeem, kaſ no pagaſteem tappe ſadſiht, eekſch pahri deenahm uſtaifhtſ. Balki no Amburgas meſcha 12 lihbf 13 aſſi garrumâ itt ſkunſtigi ſtahw zits us zitta ſalifti. Wiſſ ar gudru ſinnu irr apſtuttehtſ. Trihs behnini ar treppehm ſaſeeti, derr to uſſahpſchannu weeglu darriht, un weens nomelohſtſ iſſchukurs ſpihd 18 aſſis augſtumâ, tâ ka ſcho tohrni us juhdsſemmes un wairak wiſſapfahrt redſeht warr. To kihkerſchannu dehl irr arridsan tee zitti pakalni ar garreem kohkeem, kurreu galleem tee ſarri neapjirſti palikkuſchi,

*) Ta labbaka glahbſchana pre tabdas lohpu uſpuhſiſchanaſ no jaunſ treknaſ ſahles irr ſchi, ja kahdu tekawottu, jeb pahri naſcha gallus nedſeſta jeb dſihwa kalka eekſch putelkeſ uhdenſ eeberr un to ruhſdannu uhdeni lohpan rihtê eekaiſa.

apstättiti, tà fa no ta tohrna ne ween schahs
 sihmes eeraudsicht, bet arri Zelgawas tohrni,
 fà arri ta sihme, kas wezzajam Bauffes pillim
 wirsù stättita, ar azzim itt skaidri pasneegt
 warr. Kad ta apsihmeschana buhs pabeigta,
 tad buhschoht mehroschana fahktees.

Kur fisch d's, tannit 20tâ Zuhli.

Muhsu pagastâ, schinni gaddâ fullu mehnesi,
 atraitne nomirre, Ilse wahrda, III gaddu
 wezza, fà patte teizehs, un fà zitti no firma
 wezzuma to apleezina. — Diwejâs laulibâs
 dsihwojusi, bet zil gaddu, to patte ne bija weh-
 râ likfusi, kautschu wiffai labbas deenas eeksch
 laulibas naw peeredsejusi; jo pirmais wirs
 seewu atstahjis aisbehdse, ohtrs 12 gaddu
 preeksch seewas nomirre. — No 6 behrneem
 3 wehl dsihwo, bet ne weens naw, kas mahtei
 eeksch wezzahm deenahm maifi un pa-ehnu buhtu
 warrejis doht; wiffi jaw nosirmojuschi, un
 katram tahdas meefas wainas, fa patz ne pufs
 maifes warr pelnutees. Jaund's meitas gaddos
 Ilse pee dauds kungeem, kas gaddu no gaddeem
 Jaun-Swahrdes-muischu waldijuschi, deenestâ
 bijusi, un no wisseem winna labbi eeredseta
 tappe; bet winnas wezzuma augli ne bija faldi.
 Spehki sudde, un wahja kahjâs buhdama, ta
 daschureis pakritte, weenureis rohku pahrluhse,
 ohtrureis kahju. Bes paliga, bes tuwu
 raddeem, kas spehtu palihdseht, weena patte
 palikkusi, Ilses weenigas mantas bija — 100
 gaddu un wairak, pehz fa retti kahds kahro, fà
 pehz kahdas baggatas mantibas, fo dasch labz
 zerre usnemt un tapehz ir wezzu slimmu mahti —
 kas baggata — usnem un apkohpj, kamehr
 mirst. Un tatschu itt swescha bet deewabihjiga
 firds gaddijahs, kas scho wezzu zilweku pee
 sewis peenehme, un 8 gaddu zaur gohdigi ap-
 kohpe sawas mahjâs, kamehr nahwe winnu
 atraitfija, un us labbaku weetu aiswedde. Tah-
 da firds bija Jaun-Swahrdes fainneekam
 Leelo-Plawineeku Pehteriin, kas tadehl ir schè
 gohdâ peeminnams. Tuwaku mihlestiba, kas
 bes pagaideem, tikfai no Deewa pufes mihlo
 um labbu darra, gan retta sahlite, bet tatschu
 winnu warr useet! — Labpraht es gribbeju
 basnizas-grahmatâs usmekleht: woi Ilse tee-

scham tif wezza tappusi. Bet welti, jo ne
 weens ne sinnaja, kahdâs mahjâs ta dsimmusi,
 un kahds wahrds tehnam bijis. Tas daudsreis
 gaddahs, fa Latweeschi ne buht ne sinna: zil
 wezzi paschi, jeb winnu behrni; un kad arri pee
 mahzitaja nahf gaddus ismekleht, tad ir skaidri
 ne warr isteift, kahdâs mahjâs tee dsimmuschi.
 Zaur tahdu nesinnaschamu jau lihds schim dascha
 fajaukschana um maldischana zehlupees, kas jo
 prohjam, kad tahs pilnigas brihwibas gaddi
 atees, laudim pascheem par jo leelu skahdi buhs.
 Tè nu ar masu leetu warretu palihdseht, ja
 katrs tehws sinnatu rakstih, un sawu behrnu
 dsinnaschanas gaddu un deenu kahdâ grahmata
 zaur raksteem warretu wehrâ likt. Bet kamehr
 zaur skohlu zelschanahm schi sinnaschana muhsu
 jemne buhs wairojasees, es Junns mihleem
 lassitajeem labbu padohnu gribbu doht, kas
 lehti un weegli isdarrams:

Lai katrs tehws jaunu Bihbeli nopehrkabs,
 kas 40 sudr. kap. makfa, jeb jaunu dsesim-
 grahmatu; un kad Deews winnu ar kahdu
 behrnu preezina, tad lai winsch, to behrniu
 pee kristischanas nesdams, mahzitaju luhdsahs:
 tohs paschus wahrds, kas basnizas-grahmatâ
 schi behrna dehl tohp eerakstiti, ir tai jauna
 Bihbelè pirnâ baltâ lappinâ eelikt, un katrs
 mahzitais scho winna luhgschamu labpraht pa-
 klauhs. Sinnams jafargahs fa tahs baltas
 lappinas ne taptu apsmehretas, jo tad mahzi-
 tais lahgi wirsu ne warretu rakstih. Kad
 kas sinn Deews kahdu tehnu un mahti ar behr-
 neem tà buhtu swehtijis, fa tahs baltas lappi-
 nas, kas katra grahmata rohnahs, buhtu pee-
 rakstias, un ruhmes peetruhktu, tad schai
 mihla Deewa swehtibai zaur masu weeglu darbu
 patezigi warr pretti nahft, un zittas baltas
 lappinas starpâ eelihneht.

Schahda grahmata mantojahs us behrnu
 behrneem, un kad warr dohmaht, fa prahta
 laudis tahdu grahmatu sinnahs skohneht un is-
 fargah, tad ar tahdu gan warehs isteift, ka-
 mehr, — fo Deews dohtu! — katrs tehws patz
 scho jauku darbu prattih padarriht, un sweht-
 deenas behrnus saazinajis, teem sawus gaddus
 isteifs, un turflaht no Deewa wahrda fà arri-
 dsan no paschas deewabihjigas firds daschu labbu

padohmu peeliks, kas wezzeem un jauneem geld.

Ta buhs mihlestibas un pateizibas sehla, kas ar Deewa paligu preezigus auglus atnesibs; jo kahdas dohmas tehwa firdi ne zeltahs, kad winsch ta katra behrna peedfimschanu skaidri peemint, un farvus paschus ka farvu behrnu dschwibas gaddus ta fakkoht prahta istaigadams atgahdabs: kahda laipniga un swehtita Deewa daschdeen ne isprasdama waddischana lihds schim bijusi! — Es mannai draudsei esmu sohlijis: ir tehwa un winna lihds schim jau peedfimmuschu behrnu gaddus usmekleht, un kastram, kas man jaunū ne apfinehretu gramatu atnesis, schahs wajadfigas sunas tanni pascha eelift.

Vaußler,
Kursischu mahzitais.

Teesas fluddinaschanas.

Kad tas pehz padarritas sahdsibas zeetuma bijs dsints wihrs no Targallas-muischas ar wahrdu Jehkabs, Janna dehs, 60 gaddu wezs, 2 Urschinu 5 Werschokku augsts, firmeem matteem, sillahm azzim, widdischfiga degguma un muttes, firmas bahrsdes un widdischfigahm aufim, eeksch semneeku drehbehm un ar pasta-lahm, us to zellu no Wentespils us Kuldigu, stary Zigwes- un Kimmahles-muischahm tanni 27ta Juhni deena teem lihds dohteem fargeem isbehdsis; tad ta Kursennes Gubernementa-waldischana irr spreeduff: pehz isdabbuschanas, fanemschanas un atschtischanas schi isbehguscha zeetumneeka Jehkaba wiffahm pilfatu- un semnes-pollizes-teefahm zaur scho fluddinaschanu pawehleschanu doht. Jelgawas pilli, tanni 26ta Juhli 1822.

(Nr. 3317.) Oberburggraf Mannteuffel.
V. de la Croix, Waldischanas
Siktehrs.

Us pawehleschanu tabs Keisaristigas
Majestect, ta Patwaldineeka wiffu Kreewu
Walfis u. t. j. pr., tohp no Preekules pagasta-
teesas, pehz to eeksch scho teefas deenu nosprez-

stu konkursi, par to islifu fainneeku Kreewinu
Janni. Zaur scho teefas fluddinaschanu, wiffu
parradu deweji, pee saudeschanas farwas teefas
eeksch diwju mehneschu starys, prohti lihds
3scho Oktober mehnescha 1822tra gadda, par
to weenigo noliftu terminu, ar farwahm mefle-
schanahm woi paschi, woi zaur weetneeku, ka
wehlehts irr, tohp preekscha aizinati, to teefas
spreedumu dsirdeht. To buhs wehra nem!

Mr Preekules pagasta-teefas appalschraftu
un sehgli islaifts, tanni 2tra August 1822.

(S. W.) Adam Jahnis, preekschschetais.
(Nr. 130.) F. Sander, pagasta-teefas schri-
weris.

Tanni 1ma August deena schi gadda, tam
Dohbeles fainneekam Padegge Geerz, no win-
na gammibahm, kas ne tahl no Schlagunes Lam-
brechtschu frohga irraid, bruhns sirgs irr nosagts,
ar appahu bleffi peere, kreisa pakkat-kahja us
puffi balta, ar baltu pleffi us mugguru, kahdu
9nu gaddu wezs. Kas to sirgu atskappehs, jeh
taifnu sinu pee schihs teefas dohs, tas dab-
buh 2 sudraba Rubbulus pateizibas naudas.
Dohbeles pagasta-teefa, tanni 4ta August meh-
nescha deena 1822tra gadda.

Branke, pagasta-wezzakais.

Zittas fluddinaschanas.

Kad es to Kreismarschalla Kungu Friedrich
no Fircs no Rogalles esmu luhguffi, par to
laifu ka es Kursenne ne buhschu, mans Gene-
ral-weetneeks buht, tad es to wiffem teem, tam
ar mannin kahdas isdarrischanas irr, schi sin-
namu darru, luhgdama, lai wiffas leetas pee
ta peeminmeta zeeniga Fircs Kunga turrah.
Jelgawa, tanni 31ma Juhli 1822. (3)

Sophia Reichsgraefin no Mengden,
dsimmuffi no Plettenberg.

No Dohbes *) pagasta 3 meitas aisbehgu-
schas. Pirma, Magreete wahrda, no Astraut-
neeka Skrohtela mahjahm, 26 gaddu wezza,
bischfiht rehtaina no bakkeh, auguns mas, jaur
isgahuschâ ruddeni aisbehguffi. Dhtra, Anne

*) Ne Dohbeles, ka winna awihschu lappâ Nr. 31
stahweja.

wahrdâ, no Alstrautneeku Stuberga mahjahm, 28 gaddu wezza, bischkiht rehtaina un no wid-bischfiga auguma. Trefcha, Anne wahrdâ, no Purmalles mahjahm, 27 gaddu wezza, dikti no bakkeh m rehtaina; tukla meesa un ar azzim pagreisi skattahs. Ubbas schihs meitas tannî 16tâ Juhli schi gadda aisbehgufchas. Kas no schahm aisbehgufchahm meitahm Dohbes-muischâ, jeb pee ta schein appafsch rakstittu taisnu sinnu dohd, dabbuhs labbu pateizibas naudu. (2)

Etengel.

No Dohbeles mescha-kunga mescha-farga Brantes mahjahm, tannî 24tâ Juhli, dâwi sirgi irr nosagti; weens irr tumfschi behrs, sarri labbajâ pussê, 8 gaddu wezs, eet labbâ sohlâ galwu nokahrdams. Dhtrs pellaku rippains fekkis skimelis, jeb pellaku ruhfs, sarri labbajâ pussê, galwa gaischi sirma, pakkal kahjas lihkas, 6 gaddu wezs. Kas, woi pee Dohbeles mescha-kunga Gross, woi pee Brantes fainneeka ihstu un taisnu sinnu no schein di-

weem sagteem sirgeem dohs, tas dabbuhs 10 sudraba Rubbulus pateizibas naudas. (2)

Wisseem laudim tohp sinnam's darrihts, fa tas sirgu = un lohpu = tirguš, kas ifgaddâ us augstaku pawehleschanu pee Leepajas Saules-muischas, ne tablu no paschas Leepajas tur-rehts tohp, schinnî gaddâ us 28tu, 29tu un 30tu Augusta mehnescha deenahm taps notur-rehts. (2)

Tas lohpu un sirgu tirguš, kas zittahrt us Kristus pagohdinafchanas deemu (6tâ August) Restenê bija, no schi gadda, tannî paschâ deenâ, Graufdes-muischâ taps turrehts; par teem trim pirmeem gaddeem bes muias jeb tulles. (1)

Deenestu tauschu meleschana.

Ustizzigs un labš zihweks, kas jau pee kahda bruhwela irr deenejis, jeb kas sinn un proht allu labbi bruhweht, warr tulihht taggad labbu deenesta weetu dabbuht pee Zimmertreu Kunga, Dohbeles Basnizas = frohgâ. (3)

Naudas, Labbibas un Prezzu tirguš us plazzi. Rihgê tannî 5tâ August 1822.

	Sudraba nauda.			Sudraba nauda.	
	Rb.	Kp.		Rb.	Kp.
3 Rubbuli 7 1/2 Kap. Papihru naudas geldeja	1	—	1 Pohds kannepu . . . tappe maksahs ar	1	—
5 — Papihru naudas . . . —	1	34	1 — linnu labbafas surtes — —	2	50
1 jaunš Dahlberis . . . —	1	34	1 — — sliktakas surtes — —	2	10
1 Puhrs rudsu . . . tappe maksahs ar	1	25	1 — tabaka . . . — —	—	80
1 — kweeschu . . . — —	2	—	1 — bselses . . . — —	—	90
1 — meeschu . . . — —	1	—	1 — fweesta . . . — —	2	—
1 — meeschu = putrainu — —	1	75	1 muzza silku, preechu muzza — —	6	—
1 — ausu . . . — —	—	80	1 — — wihfchnu muzza — —	6	25
1 — kweeschu = miltu . . . — —	3	—	1 — farkanas fahls . . . — —	6	—
1 — bihdeletu rudsu = miltu — —	1	80	1 — rupjas leddainas fahls — —	4	75
1 — rupju rudsu = miltu — —	1	25	1 — rupjas baltas fahls — —	4	—
1 — sirnu . . . — —	1	60	1 — smalkas fahls . . . — —	4	—
1 — linnu = fehklas . . . — —	4	—	50 Grafchi irr Barra jeb Papihres Rubbulš un Barra nauda stahw ar papihres naudu weenâ maksâ.		
1 — kannepu = fehklas . . . — —	2	—			

Den Druck genehmiget, von der Einführungscommission dazu beauftragt, der Staatsrath Necke.